

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 1CdoPr/2/2025
Identifikačné číslo spisu: 7220207709
Dátum vydania rozhodnutia: 28.01.2026
Meno a priezvisko: JUDr. Martin Vladik
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2026:7220207709.2

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu K. R. R., narodeného X. R. XXXX, U. V. XX, zastúpeného advokátskou kanceláriou Glatzová & Co., s. r. o., Bratislava, Hviezdoslavovo námestie 25, IČO: 36 860 506, proti žalovanej Strednej odbornej škole priemyselných technológií, Košice, Učňovská 5, IČO: 17 050 367, zastúpenej advokátkou JUDr. Timeou Schwarcovou, Košice, Pražská 4, o určenie neplatnosti skončenia pracovného pomeru a náhradu mzdy, vedenom na Mestskom súde Košice pod sp. zn. K2-42Cpr/30/2020, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 23. marca 2023 sp. zn. 2CoPr/7/2022, takto

rozhodol:

- I. Dovolanie o d m i e t a.
- II. Žalovanej náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.
- III. Návrh na prerušenie dovolacieho konania z a m i e t a.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Košice II (v súčasnosti Mestský súd Košice - ďalej aj „súd prvej inštancie“ alebo „prvoinštančný súd“) rozsudkom zo 17. mája 2021 č.k. 42Cpr/30/2020-98 určil, že skončenie pracovného pomeru žalobcu podľa oznámenia žalovanej zo dňa 04. 05. 2020 je neplatné a pracovný pomer žalobcu založený Pracovnou zmluvou zo dňa 27. augusta 1998 trval u žalovanej do 31. augusta 2020 (I. výrok), žalovanej uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi náhradu mzdy vo výške 2.272,50 eura brutto a úroky z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 757,50 eura od 13. júla 2020 do zaplatenia, zo sumy 757,50 eura od 13. augusta 2020 do zaplatenia, zo sumy 757,50 eura od 13. septembra 2020 do zaplatenia, všetko v lehote do 3 dní od právoplatnosti rozsudku (II. výrok), vo zvyšku žalobu zamietol (III. výrok). O trovách rozhodol tak, že žalobca má voči žalovanej nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu a to vo vzťahu k nároku na určenie neplatnosti skončenia pracovného pomeru a vo vzťahu k nároku na zaplatenie sumy 2.272,50 eura (IV. výrok), žalovaná má voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu a to vo vzťahu k nároku na určenie, že jeho pracovný pomer trvá (V. výrok) a že žalovaná je povinná zaplatiť štátu na účet súdu súdny poplatok vo výške 235,50 eura v lehote do 3 dní od právoplatnosti rozsudku (VI. výrok).

1.1. Doplniacím rozsudkom z 20. júna 2022 č.k. 42Cpr/30/2020-218 zamietol návrh žalobcu na prerušenie konania.

1.2. Súd prvej inštancie mal vykonaným dokazovaním preukázané, že žalobca na základe Pracovnej zmluvy zo dňa 27. 08. 1998 a následných dohôd o zmene obsahu Pracovnej zmluvy pracoval u žalovanej ako učiteľ odborných predmetov. Žalovaná listom zo dňa 04. 05. 2020 vo veci označenom „Skončenie pracovného pomeru“ oznámila žalobcovi, že: „jeho pracovný pomer uzatvorený Pracovnou zmluvou zo dňa 27.8.1998 sa skončí ku dňu 31.5.2020 podľa § 87 ods. 12 zákona č. 138/2019 Z.z. o pedagogických zamestnancoch a odborných zamestnancoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „ZoPZ“). Žalobca listom zo dňa 11. 05. 2020 oznámil žalovanej, že skončenie pracovného pomeru nie je v súlade so zákonom a mal za to, že jeho pracovný pomer stále trvá. S poukazom na ustanovenia § 82 ods. 7 a ods. 12 zákona č. 138/2019 Z.z. o pedagogických zamestnancoch a odborných zamestnancoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov, § 79 ods. 1 Zákonníka práce, § 29 ods. 1, 2 zákona č. 553/2003 Z.z. o odmeňovaní niektorých zamestnancov pri výkone práce vo verejnom záujme a o doplnení niektorých zákonov (ďalej len zákon č. 553/2003 Z.z.) dospel k záveru, že z dôvodu vekového obmedzenia, t.j. dosiahnutia vekovej hranice, sa tak pracovný pomer pedagogických zamestnancov, ktorí dosiahli 65 rokov veku do 31. 08. 2019, mohol skončiť iba 31. 08. 2020. Nemohlo to byť ani skôr, ani neskôr, pričom pracovný pomer sa z tohto konkrétneho dôvodu dosiahnutia veku, skončil zo zákona. Pracovný pomer pedagogického zamestnanca, ktorý dovŕšil vek 65 rokov do 31. 08. 2019, sa skôr mohol skončiť ale len výlučne z iných dôvodov (dohoda, výpoveď, okamžité skončenie pracovného pomeru a pod.) Súd sa preto stotožnil so žalobcom, že dátum 31. august 2020 je hraničným termínom, kedy predmetné pracovné pomery skončia automaticky zo zákona, bez potreby vykonania ďalších právnych úkonov. Ak má skončiť pracovný pomer pedagogického zamestnanca pred 31. augustom 2020, musí tak byť urobené v súlade s § 59 ods. 1 Zákonníka práce, teda buď dohodou, výpoveďou, okamžitým skončením, alebo skončením v skúšobnej dobe. Jednostranný právny úkon žalovanej zo 04. 05. 2020, ktorým žalobcovi oznámila skončenie jeho pracovného pomeru ku dňu 31. 05. 2020, nemá preto zamýšľané následky a skončenie pracovného pomeru na základe tohto oznámenia je neplatné pre rozpornosť s právnymi predpismi (§ 87 ods. 12 zákona o pedagogických zamestnancoch). Pracovný pomer žalobcu sa dňa 31. 05. 2020 neskončil a trval až do 31. augusta 2020, kedy k jeho skončeniu došlo zo zákona.

1.3. V ďalšom súd ustálil, že žalobca z dôvodu neplatného skončenia pracovného pomeru zo strany žalovanej nepracoval 3 mesiace a to v období od 01. 06. do 31. 08. 2020. Výška jeho priemerného zárobku zodpovedá funkčnému platu, ktorý bol v žalovanom období vo výške 757,50 eura. Žalobca má preto nárok na to, aby mu žalovaná v súvislosti s tým, že mu pre neplatné skončenie pracovného pomeru neumožnila pracovať, zaplatila náhradu mzdy za obdobie od 01. 06. 2020 do 31. 08. 2020, kedy jeho pracovný pomer skončil zo zákona, čo predstavuje sumu spolu 2.272,50 eura. Zároveň súd žalobcovi priznal aj úroky z omeškania z každej mesačnej náhrady mzdy. Pokiaľ sa žalobca domáhal určenia, že jeho pracovný pomer u žalovanej trval aj po 31. 08. 2020, a preto žiadal uložiť žalovanej povinnosť zaplatiť mu náhradu mzdy za obdobie od 01. 09. 2020 do okamihu ďalšieho pridelovania práce, súd dospel k záveru, že vzhľadom na skončenie pracovného pomeru žalobcu zo zákona dňa 31. 08. 2020, žalobca nemá nárok na to, aby ho žalovaná ďalej zamestnávala a platila mzdu. O trovách konania rozhodol v zmysle § 255 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“).

2. Krajský súd v Košiciach (ďalej aj „odvolací súd“) rozsudkom z 23. marca 2023 sp. zn. 2CoPr/7/2022 rozsudok súdu prvej inštancie v znení doplniaceho rozsudku č.k. 42Cpr/30/2020-218 z 20. júna 2022 v napadnutom výroku o zamietnutí žaloby vo zvyšku a vo výroku V. o povinnosti žalobcu nahradiť žalovanej trovy konania vo vzťahu k nároku na určenie, že jeho pracovný pomer trvá potvrdil a žalovanej priznal náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu. Návrh na prerušenie konania podľa § 162 ods. 1 písm. b) CSP zamietol.

2.1. Odvolací súd poukázal na závery súdu prvej inštancie, ktorý podľa neho dostatočne jasne a logicky vysvetlil právne dôvody, pre ktoré žalobe v odvolaní napadnutej časti nevyhovet. Konštatoval, že súd prvej inštancie správne vychádzal a aplikoval zákon o pedagogických zamestnancoch, ktorý bol v čase jeho rozhodovania platný a účinný a dospel k záveru, že pracovný pomer žalobcu trval u žalovanej do 31. augusta 2020 a v nadväznosti na to mu priznal náhradu mzdy vo výške 2.272,50 eura s prísl. Nestotožnil sa preto s názorom odvolateľa, že súd prvej inštancie nesprávne právne posúdil jeho právu

vec - súd použil správny právny predpis a aj ho správne interpretoval. V ďalšom uviedol, že súd prvej inštancie doplniacim rozsudkom rozhodol, že návrh žalobcu na prerušenie konania podľa ust. § 162 ods. 1 písm. b) CSP zamietá. Konštatoval, že tento nebol odvolaním napadnutý, nadobudol právoplatnosť a nemohol byť v odvolacom konaní preskúmaný.

2.2. Žalobca však do svojho odvolania zahrnul rovnaký procesný návrh na prerušenie konania z tých istých dôvodov ako na súde prvej inštancie. Odvolací súd sa v plnom rozsahu stotožnil s dôvodmi, pre ktoré súd prvej inštancie zamietol návrh na prerušenie konania. V tejto súvislosti poukázal na to, že súd môže podať návrh na ústavný súd ak dospeje k názoru svedčiacemu o existencii naznačeného rozporu právnych predpisov. Potreba takého postupu nie je daná v prípade, ak o ústavnosti zákona má pochybnosti len strana, nie však konajúci súd. Aj podľa názoru ústavného súdu strana v konaní nemá právny nárok, aby konajúce súdy vyhovelí jej návrhu na prerušenie konania. K záveru o potrebe prerušenia súdneho konania musí dôjsť samotný konajúci súd. O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa § 396 ods. 2 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP.

3. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca (ďalej aj „dovolateľ“) dovolanie podľa § 421 ods. 1 písm. b) zákona č. 160/2015 Z.z., Civilný sporový poriadok, (ďalej len „CSP“) žiadajúc, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na nové rozhodnutie.

3.1. Nesprávne právne posúdenie v zmysle dovolacieho dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP žalobca videl v otázke ústavnosti § 87 ods. 12 zákona č. 138/2019 Z.z. o pedagogických zamestnancoch a odborných zamestnancoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov, resp. jeho ústavno-konformného výkladu. Podľa dovolateľa právne posúdenie obsiahnuté v napadnutom rozsudku je nesprávne, pretože aplikovaný § 87 ods. 12 ZoPZ je v rozpore s Ústavou i medzinárodnými zmluvami, ktoré majú prednosť pred zákonom. Dôvody protiústavnosti sú podľa dovolateľa nasledovné: I. Zrušenie súkromnoprávnej zmluvy zákonom porušuje princíp právnej istoty i zásadu legitímneho očakávania a ochrany legálne nadobudnutých práv; II. Zrušenie pracovného pomeru predstavuje porušenie práva žalobcu vlastníť majetok a práva na jeho ochranu (test proporcionality) a diskriminuje ho v tom ohľade proti mladším pedagogickým zamestnancom; III. Pedagogickí zamestnanci sú diskriminovaní oproti nepedagogickým zamestnancom; IV. Zrušenie pracovného pomeru predstavuje porušenie práva na ochranu proti svojvoľnému prepúšťaniu zo zamestnania a diskriminácii v zamestnaní.

3.2. Vo vzťahu k bodu I. dovolania poukázal na nález ústavného súdu sp. zn. PL. ÚS 16/95, v ktorom zrušil zákon č. 370/1994 Z.z. Ten rušil rozhodnutia vlády o privatizácii štátnych podnikov a zmluvy uzavreté na základe týchto rozhodnutí prehlásil za neplatné. Ústavný súd tento zákon posúdil ako protiústavný. Z uvedeného dovolateľ vyvodil, že ani pracovná zmluva, ktorá je aktom súkromného práva nemôže byť zrušená, resp. pracovný pomer z nej ukončený priamo zákonom. Bod II. odôvodnil tým, že ústavný súd v náleze sp. zn. PL. ÚS 8/2017 zrušil časti niekoľkých zákonov, ktorými boli na rok 2017 zmrazené platy predsedu a podpredsedu NKÚ, verejného ochrancu práv, komisára pre deti a pre osoby so zdravotným postihnutím či riaditeľa NBÚ. V posudzovanom prípade vykonal ústavný súd test proporcionality daného zníženia platu a uzavrel, že bolo v rozpore s čl. 13 ods. 4 a čl. 20 ods. 1 Ústavy. Keďže žalobcovi nebol jeho plat len znížený, ale v dôsledku ukončenia pracovného pomeru celkom odobratý, aj v jeho prípade by mal byť podľa dovolateľa vykonaný test proporcionality. V bode III. poukázal na to, že zákonom č. 76/2021 Z.z. bol novelizovaný zákonník práce tak, že do jeho § 63 ods. 1 sa pod písm. f) doplnil nový výpovedný dôvod spočívajúci v dovŕšení veku 65 rokov a súčasne nároku na starobný dôchodok. Táto právna úprava bola napadnutá na ústavnom súde, ktorý uznesením z 15. decembra 2021 č.k. PL. ÚS 12/2021-79 pozastavil jej účinnosť. Z toho dovolateľ vyvodzoval, že pokiaľ ústavný súd zruší novelu zákonníka práce, je potrebné zrušiť aj v prejednávanej veci aplikovaný § 87 ods. 12 ZoPZ. K bodu IV. dovolateľ uviedol, že ustanovenie § 87 ods. 12 ZoPZ predstavuje popretie sociálneho práva podľa čl. 36 ods. 1 písm. b) Ústavy. Jedná sa totiž o plošné nelegitímne prepustenie tisícov pedagogických a odborných zamestnancov, ktoré je navyše v rozpore s princípom rovnosti, keď diskriminuje učiteľov na základe veku a pedagogických a nepedagogických zamestnancov navzájom. Dovolateľ mal za to, že každý z týchto dôvodov pôsobí samostatne a i sám o sebe je dostatočným dôvodom k zrušeniu napadnutého ustanovenia.

3.3. Dovolaciemu súdu navrhol, aby konanie prerušil a podal ústavnému súdu návrh na začatie konania o súlade § 87 ods. 12 ZoPZ. a po jeho rozhodnutí zrušil rozsudok odvolacieho súdu a vec mu vrátil na

ďalšie konanie a rozhodnutie.

4. Žalovaná sa k dovolaniu písomne nevyjadрила.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolačný súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 a 2 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) preskúmal napadnutý rozsudok odvolacieho súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, a dospel k záveru, že dovolanie žalobcu je potrebné odmietnuť.

6. Podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená.

7. Dovolanie prípustné podľa § 421 CSP možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolačný dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

8. Dovolačný súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Dovolačím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f) CSP, je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní zákonu zodpovedajúcim spôsobom, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a v dovolaní náležite vymedziť dovolací dôvod (§ 420 CSP alebo § 421 CSP v spojení s § 431 ods. 1 CSP a § 432 ods. 1 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

9. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav; dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny (náležitý) právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

10. V prípade dovolacieho dôvodu spočívajúceho v nesprávnom právnom posúdení veci je dovolateľ povinný dovolací dôvod vymedziť nesprávnym právnym posúdením takej právnej otázky, od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a zároveň pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu alebo ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (písm. a) až c) § 421 ods. 1 CSP). Dovolať je teda povinný v dovolaní jednoznačne uviesť, v čom vidí prípustnosť dovolania, t.j. ktorý z predpokladov uvedených v § 421 ods. 1 CSP zakladá jeho prípustnosť. Ak v dovolaní absentuje uvedené vymedzenie, súd nevyvíja procesnú iniciatívu smerujúcu k doplneniu dovolania.

11. Aby určitá otázka mohla byť relevantná z hľadiska § 421 ods. 1 CSP, musí mať zreteľné charakteristické znaky. Predovšetkým musí ísť o otázku právnu (teda v žiadnom prípade nie o skutkovú otázku). Môže ísť tak o otázku hmotnoprávnu (ktorá sa odvíja od interpretácie napríklad Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine), ako aj o otázku procesnoprávnu (ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení). Musí ísť o právnu otázku, ktorú odvolací súd riešil a na jej vyriešení založil rozhodnutie napadnuté dovolaním. Právna otázka, na vyriešení ktorej nespočívalo rozhodnutie odvolacieho súdu (vyriešenie ktorej nevedlo k záverom vyjadreným v rozhodnutí odvolacieho súdu), i keby bola prípadne v priebehu konania súdmi posudzovaná, nemôže byť považovaná za významnú z hľadiska tohto ustanovenia. Otázka relevantná v zmysle § 421 ods. 1 CSP musí byť procesnou stranou nastolená v dovolaní (a to jasným, určitým a zrozumiteľným spôsobom). Rovnako tak sama polemika s právnymi závermi odvolacieho súdu, prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia alebo len kritika prístupu odvolacieho súdu k právnemu

posudzovaniu veci významovo nezodpovedajú kritériu uvedenému v ustanovení § 421 ods. 1 a § 432 CSP.

12. V rámci namietaného nesprávneho právneho posúdenia podľa § 421 CSP žalobca uvedený dovolací dôvod vymedzil a odôvodnil tým, že odvolací súd nedospel k záveru o nesúlade § 87 ods. 12 Z.z. o pedagogických zamestnancoch a odborných zamestnancoch s Ústavou SR. Navrhol, aby súd v súvislosti s prejednávanou vecou v zmysle § 74 písm. d) Zákona č. 314/2018 o Ústavnom súde prerušil konanie, podal návrh na Ústavný súd SR na začatie konania o súlade právnych predpisov § 87 ods. 12 ZoPZ, ktorý je podľa názoru dovolateľa v rozpore s čl. 1 ods. 1, čl. 12 ods. 1 a 2, čl. 13 ods. 4, čl. 20 ods. 1 a čl. 36 ods. 1 písm. b) Ústavy, čl. 1 Dodatkového protokolu a čl. 2 Dohovoru č. 111 MOP (§ 162 ods. 1 písm. b) CSP). Výtýkaný nesúlad je podľa dovolateľa v tom, že zrušenie pracovnej zmluvy zákonom je v rozpore s princípom právnej istoty a zásady legitímneho očakávania a ochrany legálne nadobudnutých práv, je taktiež porušením práva žalobcu vlastníť majetok a práva na jeho ochranu. Žalobca ďalej tvrdil, že pedagogickí a odborní zamestnanci sú diskriminovaní oproti iným zamestnancom a že zrušenie pracovného pomeru predstavuje porušenie práva na ochranu proti svojvoľnému prepúšťaniu zo zamestnania a diskriminácii v zamestnaní. Nesprávne právne posúdenie videl v rozhodnutí súdov, keď nedospeli k záveru o protiústavnosti namietaného ustanovenia ako aj v tom, že sa ohľadom jeho výkladu neobrátili na ústavný súd a preto nesprávne potvrdili zamietnutie žaloby.

13. V danom prípade žalobca namietal nesprávne právne posúdenie bez bližšej špecifikácie a bez vymedzenia právnej otázky zákonom predpokladaným spôsobom. Pokiaľ žalobca nesúhlasil s právnymi závermi nižších súdov o nesplnení podmienok na prerušenie konania a podania návrhu na Ústavný súd SR na posúdenie zákonného ustanovenia § 87 ods. 12 ZoPZ, spochybňoval správnosť ich rozhodnutia, či kritizoval prístup nižších súdov k právnemu posudzovaniu vecí, uvedené námietky významovo nezodpovedajú kritériu uvedenému v ustanovení § 421 ods. 1 CSP. V zmysle judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky (napr. I. ÚS 51/2020, III. ÚS 387/2021) v prípade posudzovania prípustnosti dovolania je dovolací súd viazaný vymedzením právnej otázky, od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu. Dovolateľ pri namietanom nesprávnom právnom posúdení veci nezadefinoval, nekonkretizoval právnu otázku, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu, v nadväznosti na to (logicky) ani nemohol uviesť, v čom nesprávnosť riešenia takej otázky odvolacím súdom podľa jeho názoru spočíva a ako mala byť táto otázka správne vyriešená. Ako už bolo uvedené vyššie, žalobca vo vzťahu k právnym záverom odvolacieho súdu (týkajúcim sa výkladu ustanovenia § 87 Z.z. o pedagogických zamestnancoch a odborných zamestnancoch), ak ich považoval za nesprávne, nevymedzil žiadnu právnu otázku, na ktorej odvolací súd svoje rozhodnutie založil a pri riešení ktorej sa odklonil od rozhodovacej praxe dovolacieho súdu (§ 421 ods. 1 písm. a) CSP), resp. ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená (§ 421 ods. 1 písm. b) CSP). Žalobca len de facto namietal procesný postup súdov, ktorými sa tieto neobrátili na ústavný súd s posúdením otázky súladnosti ustanovenia § 87 ods. 12 ZoPZ s ústavou, resp. ktorými v tomto smere zamietli jeho návrh na prerušenie konania.

14. Dovolací súd tiež uvádza, že dovolateľ je zo zákona povinný nielen uviesť právne posúdenie vecí, ktoré pokladá za nesprávne (a vyložiť, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia), ale tiež konfrontovať túto nesprávnosť s doterajšou rozhodovacou činnosťou dovolacieho súdu, lebo tomu patrí úloha zjednocovať rozhodovaciu činnosť súdov v civilnom konaní. Zákonodarca v § 421 ods. 1 CSP nedal dovolaciemu súdu možnosť preskúmať právne posúdenie vecí odvolacím súdom en bloc, ale naviazal možnosť preskúmania právneho posúdenia vecí na určitý vzťah tohto právneho posúdenia k judikatúre (ustálenej rozhodovacej praxi) samotného dovolacieho súdu. Podľa toho je dovolateľ povinný vymedziť, v čom vidí splnenie predpokladov prípustnosti dovolania. Mal teda uviesť, ktorý z predpokladov vymedzených v § 421 ods. 1 CSP je naplnený, a prečo. Dovolanie je koncipované ako ústavná sťažnosť, namietajúc primárne (ne)ústavnosť § 87 ods. 12 ZoPZ, absentuje však vymedzenie dovolacej otázky.

15. Dovolací súd poznamenáva, že prerušiť konanie podľa § 162 ods. 1 písm. b) CSP možno len vtedy, ak k záveru - že všeobecne záväzný právny predpis, ktorý sa týka veci, je v rozpore s Ústavou SR, so

zákonem alebo s medzinárodnou zmluvou, ktorou je Slovenská republika viazaná - dospel súd, a nie účastník konania (R 53/1999). Súd je povinný vždy dbať na to, aby rozhodoval na základe ústavne súladnej normy, k čomu mu slúži spravidla ústavne konformný výklad, ale niekedy aj ultimatívna možnosť podať návrh na preskúmanie súladnosti právnej normy Ústavným súdom Slovenskej republiky. Ak však účastník konania odôvodneným spôsobom podnieti, aby všeobecný súd podal návrh ústavnému súdu na preskúmanie súladu aplikovanej normy s Ústavou Slovenskej republiky, má súd v zásade tieto možnosti: Buď vykoná ústavne konformný výklad právnej normy, alebo vysvetlí, prečo považuje bez ďalšieho právnú normu za ústavne súladnú, alebo sa stotožní s návrhom účastníka a podá vec ústavnému súdu. Z ústavy ako priamo záväzného a aplikovateľného práva vyplýva subjektívne právo účastníka na rozhodnutie, ktoré je v súlade s ústavou, resp. na rozhodnutie vychádzajúce z ústavne súladnej normy, na súdnu ochranu jeho základných práv a slobôd, nie však automatické subjektívne právo na podanie návrhu na ústavnom súde. Všeobecný súd je povinný korektne sa vysporiadať s uvedeným podnetom jedným z troch označených spôsobov, tak z hľadiska hmotných základných práv, ako aj z hľadiska riadneho odôvodnenia vyžadovaného právom na súdnu ochranu.

16. Na tento názor nadviazal aj ústavný súd v uznesení sp. zn. IV. ÚS 191/2014 z 27. marca 2014, v ktorom vyslovil, že ustanovenie § 109 ods. 1 písm. b) OSP nezakladá nárok účastníka konania, aby sa všeobecný súd vždy stotožnil s jeho názorom, že všeobecne záväzný právny predpis, ktorý sa týka vecí, je v rozpore s ústavou, zákonom alebo medzinárodnou zmluvou, ktorou je Slovenská republika viazaná. Rozhodujúce je, či všeobecný súd sám dospeje k záveru o možnom nesúlade právneho predpisu. Všeobecný súd takto nie je povinný vyhovieť návrhu účastníka na prerušenie konania a na podanie návrhu o súlade právnych predpisov na ústavný súd podľa § 109 ods. 1 písm. b) OSP.

17. Dovolací súd má za to, že sudy nižších inštancií zrozumiteľne vykonali ústavne konformný výklad právnej normy § 87 ods. 12 Z.z. o pedagogických zamestnancoch a odborných zamestnancoch (a teda zvolili prvú z naznačených možností svojho postupu), a žalobcovi vysvetlili, prečo považovali bez ďalšieho túto právnú normu za ústavne súladnú. Súd prvej inštancie v tomto smere uviedol, že „Pri posudzovaní ustanovenia § 87 ods. 12 zákona o pedagogických zamestnancoch súd nezistil také skutočnosti, ktoré by nasvedčovali záveru, že toto zákonné ustanovenie je v rozpore s ústavou. Stanovenie vekovej hranice 65 rokov pre skončenie pracovného pomeru pedagogického zamestnanca sleduje jasný a legitímny cieľ, ktorým je generčná výmena pedagogických zamestnancov. Predmetná právna úprava pritom výkon práce v tejto kategórii zamestnancov úplne nevyvlúčila. Podľa § 82 ods. 7 v spojení s § 82 ods. 4 zákona o pedagogických zamestnancoch, je možné uzatvorenie pracovného pomeru na dobu určitú aj so zamestnancom starším ako 65 rokov veku. Navyiac, vekové obmedzenie doby výkonu pracovnej činnosti, nie je v našom právnom poriadku ojedinelé (notári, sudcovia) a poslednou novelou Zákonníka práce sa dosiahnutie veku 65 rokov zakotvilo ako jeden z výpovedných dôvodov (§ 63 ods. 1 písm. f) ZP). Na základe uvedeného ust. § 87 ods. 12 zákona o pedagogických zamestnancoch nemožno hodnotiť ako porušenie práva na ochranu proti svojvoľnému prepúšťaniu zo zamestnania a diskriminácii v zamestnaní. V čase dosiahnutia veku 65 rokov sú zamestnanci finančne zabezpečení príjmom plynúcim zo starobného dôchodku. Ukončenie ich pracovného pomeru v tomto veku teda nespôsobí situáciu, pri ktorej by sa ocitli bez príjmu. Takýmto postupom by k ohrozeniu ich práva vlastníť majetok nemalo dôjsť“. Sudy nižších inštancií tak nevideli v znení § 87 ods. 12 ZoPZ dôvod na podanie podnetu ústavnému súdu na začatie konania o súlade právnych predpisov.

18. V preskúmanej veci dovolateľ zastúpený kvalifikovaným právnym zástupcom (advokátom) nevymedzil predmetný dovolací dôvod namietaného nesprávneho právneho posúdenia vecí odvolacím súdom, spôsobom uvedeným v § 432 ods. 2 CSP v spojení s § 421 CSP. Namietaný nesúhlas, resp. nespokojnosť voči rozhodnutiu súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu o neprerušení konania a nepodaní návrhu na začatie konania o súlade právnych predpisov na Ústavný súd SR na posúdenie nesúlady ustanovenia § 87 Z.z. o pedagogických zamestnancoch a odborných zamestnancoch významovo nezodpovedá kritériu uvedenému v § 421 ods. 1 CSP.

19. Pokiaľ by dovolací súd za tohto stavu nebral do úvahy absenciu náležitostí prípustnosti dovolania a napriek tomu by pristúpil aj k posúdeniu dôvodnosti dovolania, uskutočnil by procesne neprípustný

dovolací prieskum, priečiaci sa nielen všeobecnej koncepcii právnej úpravy dovolania a dovolacieho konania zvolenej v CSP, ale aj konkrétnemu cieľu sledovanému ustanovením § 421 ods. 1 CSP. Postup dovolacieho súdu by v takom prípade dokonca porušil základné právo na súdnu ochranu toho, kto stojí na opačnej procesnej strane (II. ÚS 172/03).

20. Nadväzujúc na uvedené dovolací súd odmietol dovolanie podľa § 447 písm. f) CSP z dôvodu nevymedzenia dovolacieho dôvodu spôsobom uvedeným v § 431 až § 435 CSP.

21. Z obsahu dovolania žalobcu vyplýva, že navrhuje dovolacie konanie prerušiť podľa § 162 ods. 1 písm. b) CSP a podať Ústavnému súdu Slovenskej republiky návrh na začatie konania o súlade ustanovenia § 87 ods. 12 Z.z. o pedagogických zamestnancoch a odborných zamestnancoch s Ústavou Slovenskej republiky. Dovolateľ uvádza, že právna úprava obsiahnutá v predmetnom ustanovení je nespravodlivá a v rozpore so zásadou ústavno-konformného výkladu právnych predpisov, čím dochádza k zásahu do Ústavou Slovenskej republiky garantovaných práv a bol toho názoru, že predmetné ustanovenie je nesúladné s čl. 1 ods. 1, čl. 12 ods. 1 a 2, čl. 13 ods. 4, čl. 20 ods. 1 a čl. 36 ods. 1 písm. b) Ústavy Slovenskej republiky.

22. Najvyšší súd návrhu žalobcu na prerušenie konania podľa § 162 ods. 1 písm. b) CSP nevyhovel a tento zamietol, pretože § 87 ods. 12 Z.z. o pedagogických zamestnancoch a odborných zamestnancoch nepovažuje za rozporný s Ústavou Slovenskej republiky.

23. Podľa § 162 ods. 1 písm. b) CSP súd konanie preruší, ak pred rozhodnutím vo veci dospel k záveru, že sú splnené podmienky na konanie o súlade právnych predpisov; v tom prípade podá Ústavnému súdu Slovenskej republiky návrh na začatie konania.

24. Najvyšší súd sa s argumentáciou žalobcu, že zavedením právnej úpravy skončenia pracovného pomeru zo zákona v prípade dovŕšenia 65 rokov dochádza k zásahu do Ústavou Slovenskej republiky garantovaných práv žalobcu nestotožňuje. Zásah zákonodarcu do existujúcich súkromnoprávných vzťahov sám o sebe nepredstavuje porušenie princípu právnej istoty, zásady legitímneho očakávania ani ochrany legálne nadobudnutých práv. Ochrana legálne nadobudnutých práv nie je absolútna a pripúšťa ich obmedzenie, ak je zachovaná spravodlivá rovnováha medzi verejným a súkromným záujmom. Podľa dôvodovej správy k tomuto zákonu je základným cieľom tejto právnej úpravy zabezpečenie generáčnej výmeny pedagogických zamestnancov a odborných zamestnancov. Týmto sa dáva priestor školám a školským zariadeniam prijímať nových, začínajúcich pedagogických zamestnancov alebo naďalej spolupracovať so skúseným pedagogickým zamestnancom alebo odborným zamestnancom. Dovolací súd sa v plnej miere stotožňuje s dôvodmi súdov nižších inštancií pre ktoré zamietli návrh na prerušenie konania a zdôrazňuje, že zákon o pedagogických zamestnancoch obsahuje ustanovenie, podľa ktorého je možné uzatvorenie pracovného pomeru na dobu určitú aj so zamestnancom starším ako 65 rokov veku.

24.1. Pokiaľ dovolateľ argumentoval tým, že na ústavnom súde je vedené konanie pod sp. zn. PL. ÚS 12/2021-79 ohľadom novely Zákonníka práce (zákon č. 76/2021 Z.z.), ktorou bol doplnený nový výpovedný dôvod pod § 63 ods. 1 písm. f) spočívajúci v dovŕšení veku 65 rokov, k tomu dovolací súd uvádza, že ústavný súd predmetným uznesením len pozastavil účinnosť vyššie uvedeného ustanovenia, pričom ku dňu rozhodovania dovolacieho súdu v tejto veci nebolo meritorne rozhodnuté. Ústavný súd konštatoval, že sú splnené požiadavky na pozastavenie ustanovenia a zároveň poznamenal, že tým nijako neprejudikuje meritórny výsledok veci. Vzhľadom na vyššie uvedené dovolací súd návrh na prerušenie dovolacieho konania ako nedôvodný zamietol.

25. Výrok o nároku na náhradu trov dovolacieho konania najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

26. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.